

Nora Roberts

De ooggetuige

1

Juni, 2000

De kortstondige tienerrebellie van Elizabeth Fitch begon met L'Oréal Puur Zwart, een schaar en een vervalst identiteitsbewijs en eindigde in bloed.

Tijdens haar bijna hele zestien jaar, acht maanden en eenentwintig dagen oude bestaan had ze altijd braaf haar moeders instructies opgevolgd. Doctor Susan L. Fitch deed instructies uit, geen bevelen. Ze had zich gehouden aan het dagrooster dat haar moeder had opgesteld, at de maaltijden die haar moeders diëtiste had samengesteld en droeg de kleren die haar moeders personal shopper had uitgezocht.

Doctor Susan L. Fitch kleepte zich behoudend, zoals naar haar overtuiging paste bij haar positie als hoofd chirurgie in het Silva Memorial-ziekenhuis in Chicago. Ze verwachtte van haar dochter dat die hetzelfde zou doen, en stuurde daar ook op aan.

Elizabeth studeerde ijverig en accepteerde de leerprogramma's die haar moeder voor haar had samengesteld, waar ze ook in uitblonk. In de herfst zou ze teruggaan naar Harvard om haar graad in de geneeskunde te halen. Zodat ze arts kon worden, zoals haar moeder. En daarna chirurg, zoals haar moeder.

Elizabeth, nooit Liz, Lizzie of Beth, sprak vloeiend Spaans, Frans en Italiaans, redelijk Russisch en een paar woordjes Japans. Ze speelde zowel piano als viool. Ze had Europa en Afrika bezocht. Ze kon alle botten, zenuwen en spieren in het menselijk lichaam benoemen en ze kon uit haar hoofd Chopins Piano Concerto spelen, zowel Eén als Twee.

Ze had nog nooit een afspraakje gehad en nooit een jongen gekust. Ze had nooit door het overdekte winkelcentrum gedwaald met een groep meiden, een pyjamafeestje gehad of met een groep giechelende

vriendinnen een pizza of een sorbet met warme toffeesaas gegeten.

Ze was, na zestien jaar, acht maanden en eenentwintig dagen, het product van haar moeders zorgvuldige en gedetailleerde planning.

Maar daar zou binnenkort verandering in komen.

Ze keek toe terwijl haar moeder haar koffer inpakte. Susan, met haar diepbruine haar zoals gebruikelijk keurig opgestoken, hing netjes het volgende mantelpakje in de strak geordende kledinghoes. Vervolgens vinkte ze het af op de uitgeprinte lijst waarop elke dag van de weeklange medische conferentie was onderverdeeld in subgroepen. Naast de uitgeprinte lijst had ze ook een spreadsheet waarop elk evenement, elke afspraak, elke vergadering en elke maaltijd stond, met de daarbij uitgezochte kleding, compleet met schoenen, handtas en accessoires.

Natuurlijk waren dat pakjes van dure ontwerpers en schoenen van Italiaanse makelij, dacht Elizabeth. Men hoorde kleding van goede snit en goede stof te dragen. Maar er zat niet een diepe of felle tint tussen al het zwart, grijs en taupe. Ze vroeg zich af hoe haar moeder zo knap kon zijn en toch altijd zulke saaie kleding kon dragen.

Na twee versnelde semesters op de universiteit dacht Elizabeth dat ze misschien haar eigen gevoel voor mode was gaan ontwikkelen. Sterker nog, ze had een spijkerbroek, een sweatshirt met capuchon en een paar laarzen met brede hakken gekocht in Cambridge en die lagen op dat moment verstopt op haar kamer.

Contant betaald, zodat de afrekening niet op haar creditcardafschrift te zien zou zijn, voor het geval dat haar moeder of hun accountant de items zou controleren en vragen zou stellen.

In die kleding had ze zich een ander mens gevoeld. Zo drastisch anders dat ze linea recta naar een McDonald's was gelopen en haar allereerste Big Mac had besteld, met een grote friet en een chocolademilkshake.

Het genot was zo groot geweest dat ze naar de toiletten had moeten gaan, waar ze zich in een hokje had opgesloten en een potje had gehuild.

Vermoedelijk waren de zaadjes van de rebellie die dag geplant. Of misschien waren ze altijd slapend aanwezig geweest en hadden het vet en het zout ze tot leven gewekt.

Hoe dan ook, nu voelde ze ze letterlijk ontspruiten in haar buik.

‘Dat jouw plannen zijn veranderd wil niet zeggen dat ik de mijne daarom ook moet aanpassen, moeder.’

Susan nam even de tijd om een schoenentas nauwkeurig in de koffer te leggen en exact goed te duwen met haar mooie, bekwame chirurgenhandsen, waarvan de nagels volmaakt gemanicueerd waren. Ze hadden altijd een Franse manicure, ook daar geen kleur.

‘Elizabeth.’ Haar stem was even beschaafd en kalm als haar garderobe. ‘Het heeft heel wat moeite gekost om je rooster dusdanig te herschikken dat je dit jaar toegelaten kon worden voor het zomerprogramma. Je zult ruim een semester eerder dan gepland voldoen aan de toelatingseisen voor de faculteit geneeskunde van Harvard.’

De gedachte alleen al bezorgde Elizabeth pijn in haar maag. ‘Er was me een vakantie van drie weken beloofd, waaronder de volgende week in New York.’

‘Soms moeten beloftes worden ingetrokken. Als ik de komende week niet toevallig vrij had gehad, had ik de plaats van doctor Dusecki op de conferentie niet kunnen innemen.’

‘Je had nee kunnen zeggen.’

‘Dat zou egoïstisch en kortzichtig zijn geweest.’ Susan klopte het jasje af dat ze net had opgehangen, en deed een pas achteruit om op haar lijst te kijken. ‘Je bent volwassen genoeg om te begrijpen dat de eisen van een baan belangrijker zijn dan plezier of vrije tijd.’

‘Als ik volwassen genoeg ben om dat te begrijpen, waarom ben ik dan niet volwassen genoeg om mijn eigen beslissingen te nemen? Ik wil deze vakantie. Die heb ik nodig.’

Susan keurde haar dochter nauwelijks een blik waardig. ‘Een meisje van jouw leeftijd, met jouw fysieke gesteldheid en mentale scherpzinnigheid, heeft echt geen onderbreking nodig van haar studie en activiteiten. Daar komt nog bij dat mevrouw Latimer al is vertrokken voor haar veertiendaagse cruise en ik kon haar moeilijk vragen om haar vakantie uit te stellen. Er is niemand om je maaltijden klaar te maken of het huishouden te verzorgen.’

‘Ik kan mijn eigen maaltijden wel klaarmaken en het huishouden doen.’

‘Elizabeth.’ Ze slaagde erin om haar toon zowel afgemeten als verdraagzaam te laten klinken. ‘Het is al geregeld.’

‘Heb ik daar niks over te zeggen? Hoe zit het dan met het ontwikkelen van mijn onafhankelijkheid? Zelf verantwoordelijkheid dragen?’

‘Onafhankelijkheid komt geleidelijk, net als verantwoordelijkheid en keuzevrijheid. Jij hebt nog altijd leiding en toezicht nodig. Goed, ik heb je een aangepast schema voor de komende week ge-e-maild, en op je bureau ligt een pakket met alle informatie over het programma. Vergeet vooral niet om doctor Frisco persoonlijk te bedanken voor het plekje dat hij in het zomerprogramma voor je heeft vrijgemaakt.’

Al pratend sloot Susan de kledingtas en daarna haar kleine koffer met wieltjes. Ze liep naar haar commode om haar haar en haar lippenstift te controleren.

‘Je luistert nooit als ik iets zeg.’

Via de spiegel richtte Susan haar blik op haar dochter. Dat was de eerste keer dat haar moeder de moeite had genomen om haar echt aan te kijken sinds ze de slaapkamer in was gekomen, bedacht Elizabeth. ‘Natuurlijk wel. Ik heb alles wat je hebt gezegd luid en duidelijk gehoord.’

‘Luisteren is iets anders dan horen.’

‘Dat kan wel zijn, Elizabeth, maar we hebben deze discussie al gevoerd.’

‘Het is geen discussie maar een decreet.’

Susans mond verstrakte even, het enige teken van haar ergernis. Toen ze zich omdraaide waren haar ogen kalm en koel blauw. ‘Het spijt me dat je er zo over denkt. Als je moeder moet ik doen wat ik het beste voor je acht.’

‘Wat jij het beste voor mij vindt, is dat ik precies doe, ben, zeg, denk, wil en word wat jij al voor me had bepaald voor je je liet insemineren met zorgvuldig geselecteerd sperma.’

Ze hoorde dat haar stem harder werd, maar ze kon er niets aan doen. Ze voelde hete tranen prikken in haar ogen, maar kon ze niet tegenhouden. ‘Ik heb er genoeg van om jouw experiment te zijn. Ik heb er genoeg van dat elke minuut van elke dag georganiseerd en geregeld is om aan jouw verwachtingen te voldoen. Ik wil mijn eigen keuzes ma-

ken, mijn eigen kleren kopen, de boeken lezen die ik zelf heb gekozen. Ik wil mijn eigen leven leiden in plaats van het jouwe.’

Susans wenkbrauwen gingen omhoog in een gebaar van lichte belangstelling. ‘Gezien je leeftijd is je gedrag niet vreemd, maar je hebt wel een heel ongelukkig moment uitgekozen om opstandig en tegendraads te zijn.’

‘Het spijt me. Dat was niet ingeroosterd.’

‘Sarcasme is ook typisch, maar wel ongepast.’ Susan opende haar aktetas en controleerde de inhoud. ‘We bespreken dit allemaal wel als ik terug ben. Ik zal een afspraak met doctor Bristoe maken.’

‘Ik heb geen therapie nodig, maar een moeder die luistert, niet een-tje wie het geen reet kan schelen hoe ik me voel!’

‘Dergelijk taalgebruik duidt alleen op onvolwassenheid en een gebrek aan intelligentie.’

Woedend gooide Elizabeth haar armen omhoog en ze draaide rondjes om haar as. Als ze niet kalm en rationeel kon zijn zoals haar moeder, zou ze wild zijn. ‘Geen reet! Geen reet! Geen reet!’

‘Herhaling zet de woorden bepaald geen kracht bij. Je hebt de rest van het weekend om over je gedrag na te denken. Je maaltijden staan in de koelkast of de vriezer, en zijn gelabeld. De lijst met wat je in moet pakken ligt op je bureau. Meld je maandagochtend om acht uur op de universiteit bij mevrouw Vee. Je deelname aan dit programma zal garanderen dat je de komende herfst wordt toegelaten op de faculteit geneeskunde van Harvard. Goed, breng nu alsjeblieft mijn kledingtas naar beneden. Mijn taxi kan elk moment komen.’

De zaadjes der rebellie waren ontsproten tot plantjes die zich vastberaden een weg naar de oppervlakte boorden door de braakliggende grond. Voor het eerst van haar leven keek Elizabeth haar moeder recht aan en zei: ‘Nee.’

Met een ruk draaide ze zich om en ze liep stampvoetend weg. Ze smeed de deur van haar slaapkamer met een klap dicht, liet zich op bed vallen en staarde met betraande ogen naar het plafond. En wachtte.

Het kon nu echt elk moment gebeuren, hield ze zichzelf voor. Dan zou haar moeder haar kamer binnenkomen, een verontschuldiging eisen en gehoorzaamheid verlangen. En zij zou geen van beide geven.

Ze zouden ruziemaken, een echte ruzie, met dreigementen van straf en gevolgen. Misschien zouden ze zelfs tegen elkaar schreeuwen. Als ze schreeuwde, zou haar moeder haar misschien eindelijk horen.

Als ze schreeuwden, kon ze heel misschien alle dingen zeggen die haar het afgelopen jaar waren gaan dwarszitten. Dingen waarvan ze nu vermoedde dat die altijd al in haar hadden gehuisd.

Ze wilde geen dokter worden. Ze wilde zich niet alle uren van de dag aan een rooster moeten houden of een stomme spijkerbroek moeten verstoppen omdat die niet aan haar moeders kledingvoorschrift voldeed.

Ze wilde vrienden maken in plaats van goedgekeurde sociale afspraken hebben. Ze wilde naar de muziek luisteren waar meisjes van haar leeftijd graag naar luisterden. Ze wilde weten waar meiden over fluisterden, lachten en praatten terwijl zij was buitengesloten.

Ze wilde geen genie of wonderkind zijn.

Ze wilde normaal zijn. Ze wilde net als alle anderen zijn.

Ze veegde haar tranen weg, krulde zich op en staaarde naar de deur.

Elk moment, dacht ze weer. Het kon nu elk moment gebeuren. Haar moeder moest kwaad zijn. Ze zou komen om haar gezag te laten gelden. Dat kon niet anders.

‘Toe,’ mompelde Elizabeth toen de seconden minuten werden. ‘Laat me niet weer toegeven. Toe, alsjeblieft, laat me niet opgeven.’

Hou genoeg van me. Voor één keertje.

Maar toen de minuten wegtikten, duwde Elizabeth zich van het bed af. Ze wist dat geduld haar moeders belangrijkste wapen was. Dat, plus de onwrikbare overtuiging dat ze gelijk had, vermorzelde al haar tegenstanders. En haar dochter was er zeker niet tegen opgewassen.

Verslagen liep ze haar kamer uit en ging naar die van haar moeder.

De kledingtas, de aktetas en de kleine koffer op wieltjes waren weg. Toen ze de trap af liep wist ze al dat haar moeder ook was vertrokken.

‘Ze heeft me alleen gelaten. Ze is gewoon weggegaan.’

Ze keek door de mooie, nette woonkamer. Alles was er volmaakt, de stoffering, de kleuren, de kunst, de inrichting. De antieke meubelstukken die al generaties in de familie Fitch waren, allemaal stemmig en elegant.

Leeg.

Er was niets veranderd, besepte ze. En dat zou ook niet gebeuren.

‘Dan zal ik veranderen.’

Ze stond zichzelf niet toe om erover na te denken of te gaan twijfelen. In plaats daarvan marcheerde ze weer naar boven en greep een schaar van haar bureau.

In haar badkamer bekeek ze haar gezicht in de spiegel. Haar gelaatskleur had ze van haar vader. Haar haar was kastanjebruin en dik, net zoals dat van haar moeder, maar dan zonder de zachte, mooie slag. Haar moeders hoge, scherpe jukbenen. De diepliggende, groene ogen, bleke huid en brede mond van haar biologische vader, wie hij dan ook mocht zijn.

Fysiek was ze aantrekkelijk, dacht ze, want dat werd bepaald door DNA, en met minder zou haar moeder nooit genoeg nemen. Maar ze was niet knap, en ook niet beeldschoon, zoals Susan. Ze vermoedde dat dat een teleurstelling was geweest waar zelfs haar moeder niets aan had kunnen veranderen.

‘Gedrocht.’ Elizabeth legde een hand op de spiegel, ze haatte de aanblik in het glas. ‘Je bent een wangedrocht. Maar vanaf nu ben je niet langer een lafaard.’

Nadat ze diep adem had gehaald, trok ze een lok van haar schouderlange haar omhoog en knipte hem af.

Met elke knip van de schaar voelde ze zich moediger worden. Haar haar, haar keuze. Ze liet de afgeknipte lokken op de grond vallen. Terwijl ze knipte en hakte verscheen er in haar gedachten een beeld. Met samengeknepen ogen en schuingehouden hoofd ging ze wat langzamer knippen. In feite was het niet meer dan geometrie en natuurkunde, bedacht ze. Actie en reactie.

Het gewicht – zowel fysiek als metaforisch – viel gewoon van haar af. En het meisje in de spiegel leek lichter. Haar ogen leken groter, haar gezicht minder smal en minder bleek.

Elizabeth vond dat ze er... anders uitzag.

Voorzichtig legde ze de schaar neer en ze merkte dat ze hijgde, ze deed haar best om haar ademhaling langzamer te laten gaan.

Wat kort. Behoedzaam liet ze haar hand naar haar ontblote nek en

oren gaan, daarna streek ze over de pony die ze had geknipt. Te recht, besloot ze. Ze zocht haar nagelschaartje en waagde zich aan het knippen van een coupe.

Het was niet slecht, maar ook niet echt goed, gaf ze eerlijk toe. Maar het was wel anders, en daar ging het om. Ze zag er anders uit, en zo voelde ze zich ook.

Al was ze nog niet klaar.

Ze liet het haar op de grond liggen en liep naar haar slaapkamer, waar ze haar verstopte kleren aantrok. Ze had verzorgingsproducten nodig, zo noemden de andere meisjes dat. Haarverzorgingsproducten. En make-up. En meer kleren.

Ze moest naar het winkelcentrum.

Ze liet zich meeslepen door de opwinding en ging naar haar moeders kantoor, waar ze de reservesleutels van de auto pakte. Haar hart bonsde van opwinding toen ze zich naar de garage haastte. Ze ging achter het stuur zitten en deed haar ogen even dicht.

‘Daar gaan we dan,’ zei ze zacht. Ze drukte op de afstandsbediening van de garagedeur en reed achteruit naar buiten.

Ze liet gaatjes in haar oren prikken. Dat leek een stoutmoedige, maar relatief pijnloze daad, die paste bij de haarverf die ze na een lange, zorgvuldige beraadslaging en inwendig overleg van de plank had gepakt. Ze kocht wax die ze een van de andere studentes had zien gebruiken, en ze geloofde dat ze de coupe van dat meisje wel kon creëren. Min of meer.

Ze kocht make-up ter waarde van tweehonderd dollar omdat ze niet precies wist wat ze nodig had.

Daarna moest ze even gaan zitten omdat haar knieën knikten. Ze was echter nog niet klaar, hield ze zich voor terwijl hordes tieners, groepen vrouwen en hele gezinnen langsliepen. Ze moest zich alleen even herpakken.

Ze had kleren nodig, maar ze had geen vastomlijnd plan, lijst of doel. Impulsief kopen was stimulerend, maar ook uitputtend. De drift die haar tot dan toe had gedreven, had haar een doffe hoofdpijn bezorgd en haar oorlelletjes klopten een beetje.

Het meest logische en verstandigste wat ze kon doen, was terugkeren

naar huis om te gaan dutten. Daarna kon ze een plan bedenken en een lijst maken van de dingen die ze nodig had.

Nee, dat was de oude Elizabeth. Deze Elizabeth zou hier gewoon even blijven zitten om op adem te komen.

Het probleem waar ze zich nu voor gesteld zag, was dat ze niet precies wist naar welke winkel of winkels ze moest gaan. Er waren er zo veel en alle etalages hingen vol dingen. Nou, dan zou ze wat rondslenteren en op zoek gaan naar meisjes van haar leeftijd. Ze zou naar de winkels gaan waar zij heen gingen.

Ze pakte haar tassen, kwam overeind en botste tegen iemand op.

‘Pardon,’ begon ze, maar toen herkende ze het meisje. ‘O, Julie.’

‘Klopt.’ De blondine met het gladde, volmaakte haar en ogen die de kleur hadden van gesmolten chocolade, keek Elizabeth verbaasd aan. ‘Ken ik jou?’

‘Waarschijnlijk niet. We hebben bij elkaar op school gezeten. Ik was de student-assistent bij jouw Spaanse les. Elizabeth Fitch.’

‘O, ja. Elizabeth. De slimmerik.’ Julie kneep haar pruilerige ogen samen. ‘Je ziet er anders uit.’

‘O. Ik...’ Met een beschaamd gevoel raakte Elizabeth haar haar aan. ‘Ik heb mijn haar geknipt.’

‘Gaaf. Ik dacht dat je was verhuisd of zo.’

‘Ik ben gaan studeren. Ik ben thuis voor de zomervakantie.’

‘O, ja. Jij hebt eerder eindexamen gedaan. Maf.’

‘Ja, vermoedelijk wel. Ga jij komende herfst studeren?’

‘Het is de bedoeling dat ik naar Brown ga.’

‘Dat is een prima universiteit.’

‘Goed. Nou...’

‘Ben je aan het winkelen?’

‘Blut.’ Julie haalde haar schouders op en Elizabeth bekeek haar outfit, de strakke spijkerbroek die heel laag op haar heupen hing, het nauwsluitende topje dat haar buik bloot liet, de grote schoudertas en sandalen met sleehakken. ‘Ik ben alleen naar het winkelcentrum gegaan om mijn vriendje te zien, of liever gezegd mijn ex-vriend, aangezien ik het heb uitgemaakt.’

‘Wat naar.’